

دستورالعمل

ایجاد، توسعه فعالیت و اعتباربخشی به
مراکز نوآوری

ماده ۱- مقدمه

با عنایت به ضرورت تقویت و توسعه زیست‌بوم نوآوری کشور و به‌منظور تدوین یک ساختار واحد و نظام‌مند برای حمایت معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رییس‌جمهور از مراکز نوآوری، بررسی، ارزیابی و اعطای گواهی صلاحیت، ساماندهی و حمایت هدفمند از مراکز مستعد در شکل‌گیری و توسعه کسب و کارهای فناور و دانش‌بنیان، دستورالعمل ایجاد، توسعه فعالیت و اعتباربخشی به مراکز نوآوری به شرح ذیل جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

ماده ۲- تعاریف و اختصارات

۱-۲- معاونت: منظور "معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری" است.

۲-۲- دفتر: منظور "دفتر توسعه زیرساخت‌های زیست‌بوم نوآوری" است.

۳-۲- نهاد موسس: منظور سازمان یا مجموعه‌ای است که مرکز نوآوری ذیل حمایت و در یکی از زیرساخت‌های متعلق به آن تشکیل می‌گردد و شامل مراکز علمی و پژوهشی (دانشگاه و پژوهشگاه)، پارک‌های علم و فناوری، بخش خصوصی، دستگاه دولتی و اجرایی است.

۴-۲- نهاد همکار: منظور سازمان، بنگاه یا مجموعه‌ای است که با نهاد موسس در ایجاد، توسعه و راهبری مرکز نوآوری همکاری و مشارکت می‌کند.

۵-۲- تیم راهبری: مجموعه‌ای از افراد خبره و دارای تجربه موثر، فعال در مجموعه نهاد موسس یا خارج از مجموعه نهاد موسس (یکی از مجموعه‌های نهاد همکار، شتاب‌دهنده نوآوری، توسعه‌دهنده فضای نوآوری، شرکت دانش-بنیان و یا دیگر زیرساخت‌های زیست‌بوم نوآوری و با یک قرارداد مشخص با نهاد موسس)، وظیفه مدیریت و راهبری را برای استقرار استارت‌آپ‌ها و تیم‌ها و هدایتگری، هم‌افزایی و رشد آن‌ها را در طول مدت فعالیت، در مرکز نوآوری بر عهده دارد.

۶-۲- مرکز نوآوری: این مرکز با هدف توسعه فناوری و نوآوری، در یکی از زیرساخت‌های متعلق به نهاد موسس، تأسیس می‌شود تا با فراهم آوردن زمینه رشد و توسعه مهارت‌های فنی و کسب و کار افراد و تیم‌های دارای ایده، هسته‌های فناور و شرکت‌های نوپا؛ به ساخت نمونه اولیه و نیمه صنعتی، توسعه محصولات (کالا و خدمات) جدید، همچنین رشد و توسعه بازار برای محصولات فناورانه و دانش‌بنیان کمک نماید. انواع مراکز نوآوری ذیل این دستورالعمل به شرح ذیل است:

۱-۶-۲- مرکز نوآوری دانشگاهی و پژوهشی: نهاد موسس این مراکز، دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها می‌باشند که با تمرکز بر رشد و توسعه ایده‌های دانشجویان، اعضاء هیئت علمی و پژوهشگران، به تولید نمونه اولیه محصول، تجاری‌سازی یافته‌های پژوهشی و انتقال فناوری شکل گرفته در بستر دانشگاه/ پژوهشگاه به صنعت فعالیت می‌نمایند.

۲-۶-۲- مرکز نوآوری پارک علم و فناوری: نهاد موسس این مراکز، پارک علم و فناوری می‌باشند که با تمرکز بر توسعه فناوری و نوآوری در صنایع آن منطقه، فعالیت می‌کنند. در این مراکز غالباً، جذب و پذیرش هدفمند ایده‌های برتر و راهبری آن‌ها تا تولید نمونه اولیه محصول، با هدف رفع نیازها و چالش‌های استان و توسعه کسب و کارهای نوآور با توجه به مزیت استانی صورت می‌پذیرد.

۲-۶-۳- مرکز نوآوری دولتی: نهاد موسس این مراکز، دستگاه اجرایی دولتی می‌باشند که در راستای توسعه نوآوری‌ها و فناوری‌های مورد نیاز آن دستگاه از طریق توسعه محصولات جدید، همچنین توسعه و ترویج فناوری متناسب با فعالیت دستگاه اجرایی در سطح جامعه، فعالیت می‌کنند.

۲-۶-۴- مرکز نوآوری بخش خصوصی (شرکتی): نهاد موسس این مراکز بخش خصوصی می‌باشند و به منظور ایجاد و تکمیل زنجیره نوآوری در صنعت مربوطه و مبتنی بر نیازهای فناورانه و نوآورانه آن صنعت/بناگاه ایجاد و منجر به توسعه محصولات و خدمات جدید و نوآورانه در صنعت می‌گردد.

۲-۶-۵- مرکز نوآوری مشارکتی: این مراکز در یکی از زیرساخت‌های نهاد موسس و با همکاری مشترک با نهاد همکار، در راستای اهداف مشترک نهاد موسس و همکار در توسعه محصولات و خدمات جدید و نوآورانه ایجاد می‌گردد.

۲-۷- شتابدهنده نوآوری: یک بنگاه اقتصادی دارای ماهیت حقوقی مستقل و خصوصی است که مبتنی بر رویکرد انتفاعی، در طی یک دوره زمانی فشرده با ارائه خدمات تخصصی و حمایت‌های هدفمند، به فرآیند تبدیل ایده کاربردی یا حداقل محصول قابل ارائه (MVP) استارت‌آپ‌های منتخب، به کسب و کارهای دارای محصول یا خدمت (قابل پذیرش توسط سرمایه‌گذاران)، شتاب می‌دهد و در ازای این اقدامات، در منافع محصول یا کسب و کارهای خلق شده، سهم می‌گردد.

تبصره: مجتمع‌ها، برج‌ها، پهنه‌ها و سراهای فناوری و نوآوری و سایر زیرساخت‌های شکل گرفته که کارکردهایی مشابه مراکز نوآوری دارند؛ در قالب انواع مرکز نوآوری بازتعریف می‌شوند.

ماده ۳- وظایف و اختیارات دفتر

- ۱-۳- سیاستگذاری، راهبری و نظارت بر روند ارزیابی صلاحیت و ارائه گواهی صلاحیت به مراکز نوآوری؛
- ۲-۳- نظارت و ارزیابی مستمر بر مراکز نوآوری دارای گواهی صلاحیت؛
- ۳-۳- تعیین شاخص‌ها، اوزان و سایر شرایط و استانداردهای لازم برای اعتباربخشی مراکز نوآوری؛
- ۴-۳- بازنگری و به‌روزرسانی دستورالعمل و شاخص‌های ارزیابی در صورت نیاز؛
- ۵-۳- تهیه و به‌روزرسانی بسته‌های حمایتی مادی و معنوی مراکز نوآوری؛
- ۶-۳- حمایت از توسعه تعاملات مراکز نوآوری دارای صلاحیت با سایر ارگان‌های دولتی و خصوصی؛

ماده ۴- اهداف مراکز نوآوری

- ۱-۴- توسعه و ترویج فرهنگ نوآوری؛
- ۲-۴- توسعه فناوری و نوآوری با تمرکز بر نیازهای فناورانه منطقه‌ای؛
- ۳-۴- شبکه‌سازی موثرتر میان صنعت، دانشگاه و دولت با هدف تبادل فناوری؛
- ۴-۴- کمک به توسعه استارت‌آپ‌های پایدار و کاهش ریسک شکست استارت‌آپ‌ها؛
- ۵-۴- ایجاد یک فضای تعاملی با در اختیار قرار دادن امکانات به منظور شکل‌گیری و توسعه کسب و کارهای فناورانه؛
- ۶-۴- توسعه بازار محصولات و خدمات شکل گرفته از طریق تقویت ارتباط با دستگاه‌های دولتی و صنایع؛

ماده ۵- خدمات قابل ارائه در مراکز نوآوری

- ۵-۱- ارائه فضای کاری مناسب به منظور استقرار تیمها و کسب و کارهای نوپا؛
- ۵-۲- ارائه تجهیزات اداری، تخصصی، آزمایشگاهی و کارگاهی به منظور توسعه محصولات فناورانه؛
- ۵-۳- ارائه خدمات تیمسازی و شبکهسازی؛
- ۵-۴- برگزاری رویدادها و کارگاه های آموزشی؛
- ۵-۵- ارائه خدمات منتورینگ کسب و کار و بازار و منتورینگ فنی؛
- ۵-۶- کمک به توسعه نمونه اولیه و توسعه محصولات و خدمات جدید؛
- ۵-۷- ارائه خدمات مشاوره در زمینه های تدوین برنامه راهبردی و مدل کسب و کار، بازاریابی و تجاری سازی محصولات، ارزیابی اختراعات و مالکیت معنوی، خدمات حقوقی و ثبت شرکت و ...؛
- ۵-۸- کمک به تامین مالی فعالیت های فناورانه، معرفی به سرمایه گذاران و ایجاد فرصت های سرمایه گذاری؛
- ۵-۹- مشارکت در تجاری سازی و توسعه بازار محصولات و خدمات فناورانه؛
- ۵-۱۰- تسهیل تبادلات فناوری و ارتباطات تجاری بالاخص با کشورهای منطقه؛

ماده ۶- شرایط متقاضیان مراکز نوآوری

۶-۱- شرایط عمومی مراکز نوآوری

- ۶-۱-۱- تدوین و ارائه مدل کسب و کار پنج (۵) ساله و همچنین برنامه عملیاتی و محتوایی با برش سالیانه، برای تحقق اهداف و مبتنی بر ظرفیت های اقتصادی، نیازهای صنعتی و توانمندی های زیست بوم نوآوری منطقه (شامل: نحوه پذیرش تیمها، خدمات قابل ارائه، شاخص های ورود و خروج تیمها، معرفی منتورها، همکاران و شبکه سرمایه گذاران، برنامه رویدادها، نحوه تامین مالی تیمها، پیش بینی و برآورد هزینه ها و درآمدها و ...)
- ۶-۱-۲- تخصیص حداقل پانصد (۵۰۰) مترمربع مکان مسقف متناسب با کاربری های فعالیت مرکز نوآوری؛
- ۶-۱-۳- ارائه اسناد مالکیت یا اجاره فضا توسط نهاد موسس؛
- ۶-۱-۴- ارائه تعهد عدم تغییر مکان و کاربری حداقل به مدت پنج (۵) سال؛
- ۶-۱-۵- موقعیت مکانی با سهولت دسترسی مناسب و تامین تأسیسات پایه (آب، برق، تلفن، گاز)، اینترنت و تجهیزات اداری مورد نیاز؛
- ۶-۱-۶- ایجاد کاربری های لازم در مرکز نوآوری با قابلیت انعطاف پذیری فضا و با اختصاص بخش هایی از جمله، فضای کار اشتراکی، فضای اختصاصی جهت استقرار شرکتها، فضای کارگاهی و آزمایشگاهی، اتاق جلسات، سالن مجهز جهت آموزش و رویداد و ...؛
- ۶-۱-۷- وجود یا ایجاد امکان دسترسی به ظرفیت های کارگاهی و یا آزمایشگاهی متناسب با حوزه تخصصی فعالیت مرکز نوآوری؛
- ۶-۱-۸- ارائه گزارش عملکردی از کمیت و کیفیت ظرفیت ها و قابلیت های مرکز، خروجی ها و دستاوردهای فعالیت در مرکز نوآوری در حال بهره برداری؛

۶-۲- شرایط تیم راهبری مراکز نوآوری

تیم راهبری مرکز نوآوری باید دارای شرایط زیر باشد:

۶-۲-۱- دارا بودن حداقل سه (۳) سال تجربه مفید و موثر فعالیت در زیست بوم نوآوری کشور در حداقل یکی از موارد زیر:

- تاسیس و راهبری یکی از زیرساخت‌های زیست بوم نوآوری
- راه اندازی موفق حداقل یک (۱) کسب و کار نوپا
- سابقه موثر در تجاری‌سازی فناوری
- سابقه فعالیت‌های سرمایه گذاری و تامین مالی استارت‌آپ‌ها
- انجام فعالیت شتابدهی

۶-۲-۲- توانایی شبکه‌سازی موثر میان صنعت، دانشگاه و دولت؛

۶-۲-۳- آشنایی به ظرفیت‌ها و مزیت‌های اقتصادی منطقه؛

۶-۲-۴- آشنا به زیست بوم صنعتی و دانشگاهی منطقه؛

۶-۲-۵- سابقه در موضوع تخصصی فعالیت مرکز؛

۶-۲-۶- حسن همکاری و شهرت در زیست بوم فناوری و منطقه محل فعالیت؛

۶-۳- شرایط اختصاصی انواع مراکز نوآوری

۶-۳-۱- مرکز نوآوری دانشگاهی و پژوهشی

۶-۳-۱-۱- تخصصی بودن موضوع فعالیت مرکز نوآوری با توجه به ظرفیت دانشجویی، رشته تحصیلی مرتبط،

ظرفیت اعضا هیئت علمی و زیرساخت‌های موجود مانند آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌ها؛

۶-۳-۱-۲- امکان تخصیص یا دسترسی به آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌های دانشگاه/ پژوهشگاه به تیم‌های مرکز

نوآوری طی قرارداد مشخص؛

۶-۳-۱-۳- اختصاص حداقل ۷۰ درصد فعالیت‌ها در چارچوب زمینه تخصصی مرکز نوآوری؛

۶-۳-۱-۴- دارا بودن کادر مجرب و با سابقه در راهبری و مدیریت مرکز نوآوری مطابق شرایط بند (۶-۲) و

بهره‌گیری از ظرفیت‌های منتورهای فنی-تخصصی و کسب و کار و بازار؛

۶-۳-۲- مرکز نوآوری پارک علم و فناوری

۶-۳-۲-۱- داشتن مطالعات آمایش استانی و توجیه فنی و اقتصادی ایجاد مرکز نوآوری در منطقه؛

۶-۳-۲-۲- تخصصی بودن موضوع فعالیت مرکز با توجه به فرصت‌های آمایش سرزمین، پتانسیل‌ها و مزیت‌های

منطقه‌ای؛

۶-۳-۲-۳- تخصیص فضای کارگاهی و آزمایشگاهی برای توسعه نمونه اولیه یا ایجاد امکان استفاده از فضاهای

موجود در منطقه برای تیم‌های فناور مرکز؛

۶-۳-۲-۴- اختصاص حداقل ۷۰ درصد فعالیت‌ها در چارچوب زمینه تخصصی مرکز نوآوری؛

۶-۳-۲-۵- دارا بودن کادر مجرب و با سابقه در راهبری و مدیریت مرکز نوآوری مطابق شرایط بند (۶-۲) و بهره‌گیری از ظرفیت‌های فنی-تخصصی و کسب و کار و بازار؛

۶-۳-۳- مرکز نوآوری بخش خصوصی (شرکتی)

۶-۳-۳-۱- داشتن مطالعات نیاز و فرصت فناورانه در موضوع تخصصی بنگاه و صنعت مربوطه و ارائه برنامه جهت رفع نیازها و استفاده از فرصت‌های فناوری به منظور ارائه محصول و خدمت جدید؛

۶-۳-۳-۲- تخصصی بودن موضوع فعالیت مرکز با توجه به ظرفیت‌های سخت‌افزاری، نرم‌افزاری و مغزافزاری نهاد مؤسس؛

۶-۳-۳-۳- تخصیص یا دسترسی به فضای آزمایشگاهی و کارگاهی با توجه به نوع فعالیت مرکز نوآوری؛

۶-۳-۳-۴- دارا بودن کادر مجرب و با سابقه در راهبری و مدیریت مرکز نوآوری مطابق شرایط بند (۶-۲) و بهره‌گیری از ظرفیت‌های فنی-تخصصی و منتورهای کسب و کار و بازار؛

۶-۳-۳-۵- داشتن برنامه توسعه بازار و توانایی بازاریابی برای محصولات و خدمات فناورانه شکل گرفته در مرکز، در نهاد مؤسس و صنایع مرتبط؛

۶-۳-۴- مرکز نوآوری دولتی

۶-۳-۴-۱- هم‌راستا بودن حوزه تخصصی فعالیت مرکز نوآوری با مأموریت، فرصت‌ها و قابلیت‌های دستگاه اجرایی دولتی؛

۶-۳-۴-۲- تخصیص یا دسترسی به فضای آزمایشگاهی و کارگاهی با توجه به موضوع فعالیت مرکز نوآوری؛

۶-۳-۴-۳- امکان بازسازی برای محصولات و خدمات ایجاد شده در مرکز نوآوری در زیرمجموعه‌های دستگاه اجرایی دولتی؛

۶-۳-۴-۴- دارا بودن کادر مجرب و با سابقه در راهبری و مدیریت مرکز نوآوری مطابق شرایط بند (۶-۲) و بهره‌گیری از ظرفیت‌های فنی-تخصصی و منتورهای کسب و کار و بازار؛

۶-۳-۵- مرکز نوآوری مشارکتی

۶-۳-۵-۱- هم‌راستا بودن حوزه تخصصی فعالیت مرکز نوآوری با مأموریت، فرصت‌ها و قابلیت‌های نهاد مؤسس یا همکار؛

۶-۳-۵-۲- ارائه توافق نامه در خصوص مدل مشارکت و همکاری نهاد مؤسس و همکار در ایجاد و توسعه مرکز نوآوری؛

۶-۳-۵-۳- تخصیص یا دسترسی به فضای آزمایشگاهی و کارگاهی با توجه به موضوع فعالیت مرکز نوآوری؛

۶-۳-۵-۴- امکان بازسازی برای محصولات و خدمات ایجاد شده در مرکز نوآوری با توجه به ظرفیت‌های نهاد مؤسس و همکار؛

۶-۳-۵-۵- دارا بودن کادر مجرب و با سابقه در راهبری و مدیریت مرکز نوآوری مطابق شرایط بند (۶-۲) و بهره‌گیری از ظرفیت‌های فنی-تخصصی و منتورهای کسب و کار و بازار؛

تبصره ۱: در صورت عدم وجود کادر مجرب جهت راهبری مرکز مطابق شرایط بند (۶-۲) در مجموعه نهاد موسس یا همکار، ارائه قرارداد با شتابدهنده نوآوری یا سایر نهادهای مورد تایید معاونت جهت راهبری مرکز نوآوری، الزامی است.

تبصره ۲: در خصوص برخی از استثنائات در شرایط متقاضیان مراکز نوآوری، حسب مورد با نظر دفتر تصمیم‌گیری خواهد شد.

ماده ۷- نحوه اعطای گواهی صلاحیت و حمایت از مراکز نوآوری

۱-۷- جزییات شاخص‌های ارزیابی عملکرد و نحوه امتیازدهی، به صورت سالانه توسط دفتر تعیین و اعلام می‌شوند.
۲-۷- به مراکز نوآوری در حال بهره‌برداری در صورت صلاحیت متقاضی، کسب شرایط ماده (۶) و ارائه گزارش عملکردی از کمیت و کیفیت ظرفیت‌ها و خدمات، خروجی‌ها و دستاوردهای فعالیت در مرکز، گواهی صلاحیت با مدت اعتبار (۲) ساله توسط معاونت اعطا می‌شود.

۳-۷- تمدید گواهی صلاحیت، بر اساس نتایج ارزیابی ادواری صورت می‌گیرد.

۴-۷- مراکز نوآوری (با محوریت بخش خصوصی) دارای گواهی صلاحیت، جهت اخذ مجوز دانش‌بنیانی به معاونت توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان معرفی می‌شوند.

۵-۷- هر مرکز نوآوری می‌تواند در یک بازه زمانی (۱) ساله، فقط (۱) بار درخواست ارائه گواهی صلاحیت را به دفتر ارائه نماید. در صورت عدم کسب امتیازات لازم، مراکز نوآوری حداکثر (۲) ماه فرصت خواهد داشت تا نسبت به تکمیل مستندات و ارتقاء شرایط متناسب با ملاک‌ها و معیارهای ارزیابی، جهت تکمیل فرآیند بررسی اقدام نماید.

۶-۷- دفتر جهت نظارت بر حسن اجرای فعالیت مراکز نوآوری دارای گواهی صلاحیت و بازرسی ادواری از آن‌ها، در صورت نیاز، از ظرفیت کارگزاران منتخب بهره‌گیری می‌نماید.

۷-۷- نحوه‌ی حمایت از مراکز نوآوری دارای گواهی صلاحیت به صورت سالانه توسط دفتر تدوین و ابلاغ خواهد شد.

۸-۷- مراکز نوآوری در مرحله‌ی تاسیس که متقاضی حمایت می‌باشند، ظرفیت‌ها و توانمندی‌ها مطابق شرایط و ضوابط ماده (۶) توسط دفتر، مورد ارزیابی قرار می‌گیرند.

۹-۷- نحوه‌ی حمایت از مراکز نوآوری ارزیابی شده در مرحله‌ی تاسیس، به صورت سالانه توسط دفتر تدوین و ابلاغ خواهد شد.

۱۰-۷- کلیه حمایت‌های مادی و معنوی معاونت از مراکز نوآوری پس از بررسی و ارزیابی متقاضیان مطابق این دستورالعمل، صورت می‌گیرد. هرگونه حمایت معاونت منوط به مشارکت مالی سایر ذی‌نفعان و شرکاء، قرار گرفتن موضوع مراکز نوآوری متقاضی در اولویت‌های معاونت، وجود طرح توجیهی و طرح کسب و کار خواهد بود.

۱۱-۷- در صورت وجود سابقه همکاری نهاد موسس با معاونت، مطلوبیت عملکرد گذشته نیز مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌گیرد.

ماده ۸- شرایط ابطال گواهی صلاحیت

۱-۸- موارد زیر موجب ابطال گواهی صلاحیت مراکز نوآوری می‌شود:

- احراز عدم اصالت و صحیح بودن مدارک ارائه شده؛
  - صدور حکم محکومیت کیفری برای نهاد موسس؛
  - عدم اعلام تغییرات اساسی مرکز نوآوری به دفتر، که منجر به کاهش چشمگیر کیفیت خدمات آن شود؛
  - عدم همکاری در بازدیدها و عدم ارائه گزارشات ادواری به دفتر؛
  - عدم پایبندی به طرح کسب و کار و مدل توسعه‌ای و مالی ارائه شده؛
- ۸-۲- در صورت اعتراض به ابطال گواهی صلاحیت، مراکز نوآوری حداکثر ظرف (۱۵) روز کاری پس از صدور ابلاغ لغو، می‌توانند اعتراض خود را با ذکر دلایل و مستندات به دفتر ارائه نمایند. دفتر نتیجه بررسی را ظرف مدت (۲۰) روز کاری به متقاضی اعلام می‌نماید.
- ۸-۳- در صورت ابطال گواهی صلاحیت، کلیه قراردادهای منعقد شده با مرکز نوآوری کان لم یکن تلقی می‌گردد و نهاد موسس موظف است حمایت‌های مالی دریافتی را عودت نماید.
- ۸-۴- در صورت ابطال گواهی، متقاضیان تا (۲) سال نمی‌توانند درخواست مجدد گواهی صلاحیت را ارائه نمایند.

ماده ۹ - فرآیند اجرایی

- ۹-۱- متقاضیان موظف به ارائه مستندات و مدارک مورد نیاز، از طریق سامانه مربوطه به دفتر می‌باشند.
- ۹-۲- دفتر جهت ارزیابی درخواست متقاضیان، در صورت لزوم از ظرفیت کارگزاران، ستادهای تخصصی معاونت و سایر کارشناسان و صاحب‌نظران بهره‌گیری می‌نماید.

این دستورالعمل در ۹ ماده و ۳ تبصره در تاریخ ۱۳/۸/۱۴۰۲ به تایید معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رییس جمهور رسید و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا می‌باشد.